

[Gunhild Due.]
tilpasningsproblemer, enhver i dag kan se — jeg citerer — „med henblik på at skaffe grundlag for at træffe de rigtige foranstaltninger.“ Så spørger jeg: foranstaltninger i forhold til hvilken målsætning? Skal det være for at afbøde de værste ting, der sker, de værste udslag af udviklingen, eller skal man forsøge at hindre, at de opstår? Går man roligt ud fra, at den målsætning, der skabtes i 1950'erne, stadig er den rigtige? Der er 3 ting, jeg gerne vil sætte spørgsmålstegn ved: privatiseringen, lokaliseringspolitikken og uddannelsespolitikken.

Ønsket om en større privatisering i Grønland var vel i sin tid et ønske om, at grønlænderen selv skulle overtage handel og andre virksomheder. Men hvordan er det gået? I en misforstået grundlovs- og ligestillingstrang — på papiret altså — har udsendte sat sig på 75 pct. af omsætningen i den private sektor, herunder også de nemme ting, som lå lige for, og som grønlænderne kunne have magtet. Danskerne kan udnytte deres kendskab til moderne handel og industri, de kan udnytte deres lettere adgang til at låne penge i banker osv.; der konkurreres ikke på lige fod. Jeg spørger, om ministeren er parat til at tage konsekvensen af denne uønskede udvikling, idet jeg tror, alle er enige i, at den er uønsket. Vil man modvirke den danske dominans ved at gribe ind med en forskelsbehandling, en meget større forskelsbehandling, der kan fremme grønlænderens muligheder inden for erhvervslivet? Vi kan ikke i vor Grønlandspolitik have nogen pligt til at tilgodese dansk erhvervsliv. Vi har lov til at gribe ind til fordel for grønlænderne, så meget mere som hele vores Grønlandspolitik jo er én stor indgriben over for grønlænderne og vel måtte være det.

Jeg synes egentlig også, vi skylder danske skatteydere, at de penge, der bruges på Grønlandspolitikken, kommer grønlænderne til gode. Derfor må grønlænderne have særrettigheder, hvis der skal være tale om en reel ligestilling.

Må jeg sige, inspireret af gamle Grundt-

vig: „Grønland først og grundlov så“. Jeg ville ønske, ministeren ville hænge det op over sit skrivebord.

Medens man venter på at hitte ud af, hvad der skal ske med KGH og den under-skudsgivende forsyningspligt, har man stillet brugsforeningerne i bero, men hvad sker der, mens man venter? Der sker det, at private, danskejede forretninger skyder op overalt i det skattefrie paradis.

Dette land, altså Danmark, som eksportører andelsbevægelser og konsulentordninger til alverdens udviklingslande, som hiver alle mulige mennesker fra alle mulige afkroge af verden hertil for at vise dem, hvor fremragende vi har forstået at klare andelssagen, vi har ikke gjort noget særligt for at udbrede andelstanken i Grønland. Jeg ved godt, der er gjort lidt, men det er ikke meget. Skulle der ikke til ministeriet knyttes en konsulent, en andelskonsulent eller sådan noget, som kunne prøve på at skabe grobund for disse ting? Eller måske skulle han snarere knyttes til landsrådet.

Ønsket om at selvstændiggøre grønlænderne er vi jo alle enige om, men ønsket må følges op af handling. I dag gives ca. 90 pct. af alle de ordrer, der udstedes i Grønland, af en dansker til en grønlænder. Det kan ikke være nogen sund udvikling.

Der tales i redegørelsen om, at man vil reducere antallet af udsendte, men for tiden kan man løbe ind i eksempel efter eksempel på udsendte firmaer, der beholder dansk arbejdskraft vinteren over for at sikre sig den om sommeren. Derfor kan man løbe på udsendt arbejdskraft, der går og hakker is af vandhaner og sådan noget til en løn, som kunne betale 3 arbejdsløse grønlændere.

I takt med moderniseringen er der vokset et samfund frem med store økonomiske forskelle. I 1967 tjente de 14,7 pct. af Grønlands befolkning, der er født uden for Grønland, 48,62 pct. af den samlede indkomst i Grønland. Det vil sige, at der går et økonomisk skel tværs igennem Grønland mellem danske og grønlændere. Men ikke nok med det. Der går efterhånden også et økonomisk